

Uchwała nr XVIII/124/15

**Rady Miejskiej w Kętrzynie
z dnia 30 grudnia 2015 r.**

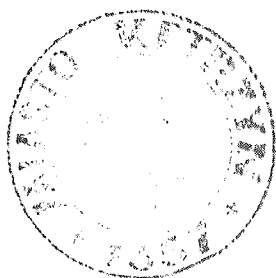
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar Przemocy w rodzinie dla Miasta Kętrzyn na 2016 rok.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. 2015, poz. 1390 ze zm.) art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminy (j.t. Dz.U. 2015 poz. 1515 za zm.) oraz w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U 2015 r. poz. 163) Rada Miejska uchwala:

§ 1. Uchwala się "Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn na 2016 rok" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kętrzyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty w mieście Kętrzynie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Kętrzynie
Dariusz Marek Buczek

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA MIASTA KĘTRZYN NA ROK 2016

I. Wstęp

W celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie na gminie spoczywa obowiązek opracowywania programu zawierającego skuteczne działania i strategie zmniejszające skale zjawiska. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.) zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy „opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Program został opracowany i realizowany będzie w oparciu o przepisy prawa:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks Karny (j.t. Dz. U. z 1997 r. nr 89, poz. 555 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 1997 r. nr 88, poz. 553 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Koncepcję Usług Społecznych dla Miasta Kętrzyn.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Istotnym jest, aby ustalić co rozumiemy przez "przemoc". Obecnie określenie to jest powszechnie używane, jednak rozmaicie rozumiane. Złożoność zjawiska przemocy oraz ocenianie z wielu perspektyw: psychologicznej, socjologicznej, prawnej, moralnej itp. przyczynia się do różnego jej definiowania. Na potrzeby niniejszego programu właściwą definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Art. 2 pkt 2 powyższej ustawy określa przemoc następująco: *„jednorazowe albo powtarzające się, umyślnie działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

Przemoc domowa jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich osób w nią uwikłanych, ofiar, świadków, sprawców. O przemocy mówimy wówczas, gdy:

- jest to działanie intencjonalne lub zaniechanie działania,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą (nierównowaga sił),
- działanie lub zaniechanie działania jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej (działania te uniemożliwiają samoobronę),
- osoba wobec której kierowana jest przemoc doznaje cierpienia i szkód fizycznych oraz psychicznych.

Przemoc można podzielić również na:

GORĄCĄ – naładowaną furią, złością, gniewem, pełną ekspresji,

CHŁODNĄ – bez gniewu, z premedytacją, uporządkowaną, mogą jej przyświecać pozytywne cele tj. przekonania, filozofia, wiara, itp.

I Faza narastającego napięcia charakteryzuje się stopniowaniem przemocy sprawcy w stosunku do ofiary w coraz bardziej gwałtowny sposób. Ofiara stara się zaspokoić oczekiwania oprawcy, chce naprawić zły humor partnera, realizuje jego polecenia. Kiedy satysfakcja nie zostaje osiągnięta pomimo realizacji wszelkich obowiązków pokłady agresji sprawcy przybierają coraz ostrzejszych form. Najczęściej irytacja sprawcy a bezsilność i narastające napięcie pokrzywdzonego wywołuje awanturę.

II Faza gwałtownej przemocy charakteryzuje się brakiem kontroli u sprawcy nad własnymi emocjami. Wobec tego, wybuch drastycznych form przemocy spowodowany jest najczęściej mało istotnymi przyczynami. Ofiara najczęściej pozostaje w stanie szoku, niezrozumienia, osłabienia, rezygnacji i przerażenia.

III Faza miodowego miesiąca to faza odmiany. Sprawca uświadamia sobie, że postąpił zbyt ostro. Chcąc się zrehabilitować w oczach ofiary, dokonuje u siebie chwilowej zmiany. Najczęściej przeprasza, wykazuje żal i skruchę, przynosi prezenty. Pojawiają się również sformułowania w stylu: „to się już nigdy nie powtórzy”, „zapomnijmy o tym co już minęło”. W tej fazie ofiara nabiera znowu sił i odwagi, zaczyna wierzyć w obietnice i prawdziwość zachowania sprawcy. Często nawet czuje się szczęśliwa i zapomina o wyrządzonej krzywdzie, przynajmniej do wystąpienia ponownego pierwszej fazy.

Fazy te trwają nieraz po kilkanaście lat, ofiara pozostaje w swoistego rodzaju pułapce czasowej i emocjonalnej, przechodząc do fazy do fazy powtarzając cały cykl od początku.

1. Rodzaje przemocy

RODZAJE PRZEMOCY	ZACHOWANIA	SKUTKI PRZEMOCY
Fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami w różne części ciała, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami, ciągnięcie za włosy, wykręcanie rąk itp.	Bezpośrednie: uszkodzenia ciała, urazy, rany, złamania, stłuczenia, zdrapania, siniaki, poparzenia, wtórne: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczucie zagrożenia, strachu i lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne,
Psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.	Zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, "paraliż" psychiczny dotyczący podejmowania jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu.
Seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, gwałt, zmuszanie do oglądania pornografii, itp.	Obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się (lęk, strach, unikanie seksu), uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy
Ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.	Całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspakajanie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej wartości, znalezienie się bez środków do życia.

Zaniedbanie - to zjawisko społeczne odnosi się w szczególności do dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych. Będzie to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski m.in. w zakresie:

- emocjonalnego kontaktu i więzi;
- reagowania na trudności, które przeżywa;
- okazywania wsparcia, troski, zainteresowania i opieki;
- otwartości na potrzeby;
- zapewnienia odpowiednich warunków materialnych, socjalnych;
- właściwego ubioru, który będzie dostosowany do wieku i pory roku;
- opieki medycznej i edukacji;
- odpowiednio pokierowania rozwojem

III. Diagnoza. Analiza problemu przemocy w rodzinie w Gminie Kętrzyn.

Mając na uwadze właściwe zaplanowanie adekwatnych i skutecznych działań na rzecz rodzin doświadczających przemocy na terenie miasta Kętrzyn istotnym jest opracowanie analizy zjawiska.

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na dzień 30.XI.15 r.

Wszczęto 130 *Niebieskich Kart*, które dotyczyły 102 rodzin. Dodatkowo prowadzono 48 procedur Niebieskiej Karty z 2014 roku. Niezmiennie osobami częściej krzywdzonymi są kobiety i stanowią ok. 83 %, ok. 15 % mężczyźni i 2 % dzieci. W przypadku dzieci wykazany procent dotyczy bezpośredniej przemocy tj. wszczęcie procedury NK wobec osoby nieletniej. Należy zaznaczyć, iż we wskazanych rodzinach jest łącznie 129 dzieci. Błędem jest uznanie, iż wskazane dzieci nie doświadczają przemocy. Mimo niezdiagnozowania przemocy fizycznej niewątpliwie znaczna część wskazanych dzieci doświadcza przemocy psychicznej z uwagi na bycie świadkiem. Prowadzone działania w ramach procedury Niebieskiej Karty zaobserwowano wśród osób objętych procedurą bagatelizowanie przemocy psychicznej jakiej doznają dzieci uczestniczące w awanturach domowych, będące bezpośrednimi świadkami przemocy stosowanej wobec bliskiej osoby. Niepokojące, iż spośród 150 rodzin 31 osób dorosłych wskazanych jako doznające przemocy uważa, że ich dzieci nie doświadczają przemocy ponieważ nie są bite. Badania przeprowadzone dla Fundacji Dzieci Niczyje w 2012 r. wskazują, iż co 5 dziecko w Polskiej rodzinie doświadczyło przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony dorosłych.¹ Wskazane jest podjęcia działań mających na celu podnoszenie świadomości rodziców oraz świadków, jak i skuteczne diagnozowanie przemocy stosowanej wobec dzieci. W ramach prowadzonej procedury NK Zespół złożył 10 wniosków o wgląd w sytuację dziecka. W przypadku 3 ograniczono władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora. W toku jest 7 postępowań. Do ZI zgłoszono jeden przypadek stosowania przemocy przez osobę nieletnią.

Ogólna liczba osób niepełnosprawnych objętych procedurą w okresie od 01.I.15 r. do 30.XI.15 r. wynosi 32 osoby z czego 8 to osoby stosujące przemoc. Ze zgromadzonych danych ww. okresie wynika również, że 21 osób w wieku emerytalnym doświadczyło przemocy lub zaniedbania a sprawcami owych zachowań są głównie dorosłe dzieci w 15 przypadkach lub małżonek/były małżonek. Na 102 rodziny, w których wszczęto procedurę w 35 przypadkach zachowania przemocowe przejawiają dorosłe dzieci względem swoich rodziców. Przemoc wobec osób starszych związana jest, głównie z uzależnieniem sprawcy przemocy i zaniedbań. Procedura Niebieskiej Karty objęła również działaniami pomocowymi 16 osób niepełnosprawnych. W ciągu 11 miesięcy odnotowano 10 przypadków rodzin, gdzie sprawcą bądź ofiarą przemocy była osoba chora lub zaburzona psychicznie.

Spośród 150 (suma NK prowadzonych z roku ubiegłego i wszczętych w br.) prowadzonych procedur w 2015 roku 8 sprawców przemocy domowej otrzymało wyrok za stosowanie przemocy względem najbliższych. Na 11 złożonych zawiadomień z art. 207 k.k.

¹ Millward Brown dla Fundacji Dzieci Niczyje (2012): Ogólnopolska diagnoza problemu przemocy wobec dzieci

do prokuratury lub Policję w 2 przypadkach odmówiono wszczęcia dochodzenia z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, co ma związek z odmowa składania zeznań przez osobę pokrzywdzoną.

Zespół skierował 12 osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym, Niestety ww. program ukończyły zaledwie dwie osoby dodatkowo jedna ze wskazanych osób po ukończeniu programu nadal dopuszcza się zachowań przemocowych. Dane wskazują, iż niezbędne jest podjęcie wzmożonych działań skierowanych do osób stosujących przemoc. Zwiększenie dostępności terapii i działań korekcyjno-edukacyjnych.

Dane ZI wyraźnie wskazują, iż do przemocy lub agresywnych zachowań kończących się wszczęciem procedury Niebieskiej Karty dopuszczają się osoby uzależnione od alkoholu lub mające problem z jego nadużywaniem. Spośród 130 NK sporządzonych na dzień opracowania niniejszej diagnozy w 69 przypadkach doszło do użycia przemocy wobec najbliższych pod wpływem alkoholu. Powyższe dane jednoznacznie wskazują na konieczność wzmożonej pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. W zdecydowanej większości ok. 90 % osób przejawiających współuzależnienie oczekuje skierowania działań wyłącznie wobec osoby uzależnionej. Istotnym jest rozwinięcie współpracy z GKRPA i Poradnią Leczenia Uzależnień. Z informacji uzyskiwanych z rozmów z ofiarami przemocy podczas posiedzeń grup roboczych i monitorowania środowiska wynika, iż coraz częściej do agresywnych zachowań może dochodzić po użyciu substancji psychoaktywnych. Osoby będące ofiarą agresji, przemocy często twierdzą „nigdy się tak nie zachowywał”, „był dziwny, mówił od rzeczy”, „nie był mocno pijany, a nie wiedział co się z nim dzieje”, „myślę, że mógł coś wziąć” itp. Jednak brak jest jednoznacznie potwierdzających danych. Wskazane zachowania dotyczą głównie młodych do 30 r. życia sprawców zachowań przemocowych i obejmują procedury Niebieskiej Karty uzasadniane przez rodzinę tzw. jednorazowym incydentem.

Zgodnie z danymi statystycznymi Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie na dzień 30.XI.15 KPP złożyło 17 wniosków do Sądu o wgląd w sytuacje rodziny ponieważ rodzice sprawowali opiekę nad małoletnimi dziećmi pod działaniem alkoholu. Skierowane wnioski obejmowały łącznie 28 nieletnich dzieci. KPP zarejestrowała również 13 postępowań z art. 207 k.k. z czego 6 zakończyło się aktem oskarżenia, 4 zostały umorzone, 3 nadal są w toku. Ze wszystkich interwencji domowych 120 miało znamiona przemocy domowej i skutkowało wszczęciem procedury *Niebieskiej Karty*.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wszczął 4 procedury *Niebieskiej Karty*, skierował 8 wniosków do Sądu Rodzinnego z uwagi na podejrzenie przemocy lub zaniedbania względem małoletnich dzieci. We wszystkich przypadkach doszło do ograniczenia władzy rodzicielskiej W III kwartale br. 55 osoby skorzystało ze wsparcia psychologa. Liczba osób stale korzystających ze wsparcia psychologa wzrosła z 15 do 22 w stosunku do kwartału roku ubiegłego. Z poradnictwa prawnego skorzystało w III kwartale br. 44 osoby i były to głównie jednorazowe wizyty mające na celu pomoc w sporządzeniu wniosków do sądu. Podjęto 5 interwencji kryzysowych spowodowanych przemocą w rodzinie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła 77 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, z czego 43 miało związek z osobami objętymi procedura NK z czego 6 osób doznających przemocy. Do Sądu zostało skierowanych 10 wniosków o zastosowanie leczenia wobec osób objętych procedurą NK.

Poradnia Leczenia Uzależnień w Kętrzynie zajmuje się diagnozowaniem i terapią osób uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od substancji zmieniających nastrój, uzależnionych od hazardu, oraz osób dotkniętych innymi uzależnieniami. Placówka prowadzi również terapię osób współuzależnionych, DDA oraz edukację rodzin osób dotkniętych uzależnieniem.

Do Poradni Leczenia Uzależnień trafiają często osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, gdyż, często to zjawisko współwystępuje z uzależnieniem. W trakcie prowadzenia terapii uzależnienia i współuzależnienia, pracownicy placówki uzupełniają program o zjawisko przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który jest dostosowywany indywidualnie do sytuacji pacjenta. Dodatkowo informacje na temat przemocy w rodzinie są tematem zajęć wykładowych na etapie wstępnym dla osób uzależnionych.

W 2015 r. trafiały osoby uzależnione od alkoholu stosujące przemoc w rodzinie, oraz ofiary przemocy domowej. Działania terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie odbywają się w następującej kolejności:

- terapia uzależnienia, mająca na celu zatrzymanie picia (abstynencja),
- korekta zachowań agresywnych, oraz przekonań dotyczących przemocy w rodzinie.

Przeszkodą w realizacji tych działań, było często orzeczenie sądu, które nakazywało tym osobom natychmiastowe poddanie się programowi korekcyjno-edukacyjnemu dla osób stosujących przemoc. Osoby uzależnione od alkoholu, które nie zatrzymały swojego picia, nie są zdolne do korekty swoich zachowań i w pierwszej kolejności powinny poddać się terapii uzależnienia. Nacisk organizatorów programu korekcyjno-edukacyjnego, oraz orzeczenie sądu powodowały, że osoby niezbyt zmotywowane do zmiany rezygnowały z terapii na rzecz poddania się programowi korekcyjno-edukacyjnemu i wracali do starych zachowań.

Działania terapeutyczne wobec osób doświadczających przemocy to:

- jednocześnie terapia uzależnienia, oraz sporządzenie planu bezpieczeństwa na wypadek zagrożenia życia lub zdrowia lub
- jednocześnie terapia współuzależnienia wraz ze sporządzeniem planu bezpieczeństwa na wypadek zagrożenia życia lub zdrowia.

Osoby uzależnione, które doświadczają przemocy w rodzinie są w większym stopniu narażone na akty przemocy, gdyż ich stan znacznie ogranicza zdolność do skorzystania z pomocy, oraz daje większe przyzwolenie sprawcy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z terenu miasta Kętrzyn ze zgłoszonych 12 osób 2 osoby stosujące przemoc ukończyły program korekcyjno – edukacyjnym. Pozostałe 10 osób nie wzięły udziału w programie. W Punkcie Interwencji Kryzysowej przebywało 4 kobiet i 4 dzieci z uwagi na konieczność zapewnienia schronienia i bezpieczeństwa.

Ilość sporządzonych Niebieskich Kart według podmiotów uprawnionych

I.p.	Nazwa instytucji	2011	2012	2013	30.XI.2014	30.XI.15
1.	Komenda Powiatowa Policji	21	77	157	246	120
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1	3	4	9	4
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	1	9	4	0
4.	Służba zdrowia	0	1	0	0	1
5.	Oświata	0	0	0	0	2
6.	Zespół Interdyscyplinarny/przesłanie dokumentów	0	0	2	2	3

Należy zaznaczyć, że nie wszystkie wszczęte procedury *Niebieskiej Karty* zostały wszczęte w rodzinach, w których dochodzi do przemocy. Mianowicie określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podmioty zobowiązane są do wszczynania powyższej procedury w sytuacji podejrzenia występowania w danej rodzinie przemocy. Powołane do pracy grupy robocze ustalają zasadność prowadzenia działań. Spośród 102 rodzin objętych procedurą NK w około 32% przypadków faktycznie nie dochodzi do przemocy domowej. Wskazaną grupę stanowią rodziny, w których występuje uzależnienie, głównie od alkoholu, członkowie rodziny wspólnie spożywają alkohol następnie dochodzi do konfliktu i interwencji policji. W grupie tej zawierają się również rodziny skonfliktowane, przejawiające agresje obustronną, małżonkowie będący w trakcie rozwodu oraz tzw. jednorazowe incydenty, gdzie rodzina konsekwentnie zaprzecza przemocy domowej a jednostki działające na rzecz rodziny nie potwierdziły faktycznie przemocy domowej. Wskazane powyżej grupy rodzin nie charakteryzuje tak istotna nierównowaga sił i niemoc do samoobrony. Mimo znacznie mniejszej liczby wszczętych procedur ok. 50% w porównaniu do roku ubiegłego liczba rodzin, w których faktycznie dochodzi do stosowania przemocy jest większa w stosunku do ogólnej liczby wszczętych procedur *Niebieskiej Karty*. Mniejsza liczba wszczętych procedur nie oznacza zmniejszenia skali zjawiska przemocy a może mieć min. związek z skuteczniejszą diagnozą i wszczynaniu procedury przez uprawnione służby w środowiskach gdzie faktycznie dochodzi do przemocy. Spadek liczby NK może być powiązany również ze wzrostem świadomości lokalnej społeczności przekładający się na niewykorzystywanie procedury w sytuacjach konfliktu czy agresji obustronnej oraz do celów rozwodowych.

IV. Adresaci programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest kierowany do mieszkańców miasta Kętrzyn. Skierowany w szczególności do osób uwikłanych w przemoc: osób doznających przemocy, stosujących przemoc, świadków przemocy. Kierowany także do przedstawicieli instytucji bezpośrednio działających w obszarze przemocy domowej jak i mających wpływ na promowanie zachowań pozbawionych przemocy, mogących w szerokim zakresie podejmować działania profilaktyczne.

Istotnym odbiorcą niniejszego programu są również lokalne media, które umożliwiają dotarcie z działaniami profilaktycznymi i pomocowymi do szerszego grona odbiorców.

V. Zasoby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie miasta Kętrzyn

Skuteczne działanie przeciwko przemocy w rodzinie zależy od jakości współpracy i zaangażowania podmiotów działających w obszarze przemocy, wykorzystania potencjału i zasobów tkwiących w środowisku lokalnym.

1. Instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy

- Urząd Miasta i powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Punkt Konsultacyjny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kętrzynie
- Służba Kuratorska Sądu Rejonowego w Kętrzynie,
- Szkoły
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna,
- Punkt Informacyjny dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem,
- Poradnia Leczenia Uzależnień

2. Mocne strony

- dobrze przygotowana, zaangażowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny
- znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką, wsparcie rodzin zagrożonych przemocą domową,
- podejmowanie skutecznych działań interwencyjnych,
- doświadczenie w podejmowaniu inicjatyw o charakterze profilaktycznym
- rozwijająca się sieć instytucji współpracujących,

3. Słabe strony

- brak specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy
- zbyt mały dostęp do bezpłatnej pomocy psychologicznej w stosunku do potrzeb lokalnej społeczności.
- niski poziom wsparcia członków rodzin pozostających w konflikcie potencjalnie generujących zachowania przemocowe ,
- zbyt mało specjalistów w stosunku do potrzeb,
- nie dość skuteczne działania mające na celu ochronę ofiar poprzez odizolowanie sprawcy,

4. Zagrożenia

- problemy finansowe w rodzinach związanych z bezrobociem
- nieadekwatne wzorce zachowań społecznych,
- stereotypy dotyczące przemocy i uzależnienia,
- obniżanie inicjacji seksualnej i młodociane rodzicielstwo,
- brak wydolności wychowawczej rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych,
- problemy związane z uzależnieniami w rodzinie,

- bierność świadków przemocy,

5. Szanse

- rozwijająca się współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze przemocy domowej,
- udoskonalająca i rozwijająca swoje umiejętności oraz kompetencje kadra pracowników służb społecznych,
- dodatkowe specjalistyczne wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym,
- wzrost świadomości społecznej,
- większe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przychylność władz samorządowych i lokalnych mediów,
- gotowość do współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych,
- firmy i przedsiębiorstwa wspierające działania profilaktyczne.

VI. Ogólne założenia programu.

1. Cel główny.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększanie dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, skuteczna ochrona oraz zmniejszanie skali zjawiska przemocy domowej.

2. Cele szczegółowe.

- rzetelne diagnozowanie zjawiska przemocy,
- rozwijanie współpracy z instytucjami bezpośrednio związanymi z rozwiązywaniem problemu przemocy domowej,
- opracowanie efektywnych działań na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc zaburzonych bądź chorych psychicznie
- wzbogacenie oferty pomocowej dla rodzin dotkniętych przemocą,
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc,
- zwiększanie świadomości i wrażliwości społeczności lokalnej wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wśród społeczności postaw i rozwiązań bez stosowania przemocy.
- podnoszenie kompetencji lokalnych służb działających na rzecz osób uwikłanych w przemoc,

Podejmowane działania zmierzające do zrealizowania określonych celów zawarte są w trzech obszarach:

PROFILAKTYKA	WSPARCIE	INTERWENCJA
- obejmująca diagnozowanie zjawiska przemocy, - informacja o skali zjawiska i tendencjach, - edukacja	- poprzez działania terapeutyczne dla osób doświadczających przemocy - działania korekcyjno - edukacyjne dla osób stosujących przemoc	- której celem jest udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy poprzez ochronę oraz udzielenie specjalistycznego wsparcia psychologicznego i prawnego, - działania interwencyjne wobec osób stosujących przemoc.

3. Zasady funkcjonowania programu

- Interdyscyplinarność działań
- Ciągłość działań
- Działania profilaktyczne i interwencyjne
- Autonomiczność podmiotów
- Współodpowiedzialność
- Angażowanie społeczności lokalnej

VII. Realizatorzy gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przewidziane efekty.

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- gromadzenie, aktualizowanie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą (ofiaram i sprawcom)
- prowadzenie i koordynowanie działań w ramach procedury *Niebieska Karta* (sporządzanie wniosków i zawiadomień do Sądu, Prokuratury, Policji).
- podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu ochronę osób doznających przemocy,
- kierowanie działań wobec osób stosujących przemoc,
- inicjowanie działań o charakterze profilaktycznym wśród lokalnej społeczności,
- rozpowszechnianie informacji dotyczących działań profilaktycznych,
- stała współpraca z instytucjami i placówkami mającymi bezpośredni kontakt z rodzinami zagrożonymi przemocą lub dotkniętymi przemocą, organizowania spotkań mających na celu usprawnianie i podnoszenie skuteczności działań,
- stała współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, angażowanie się w działania profilaktyczne,
- rozwijanie współpracy na rzecz osób chorych psychicznie uwikłanych w przemoc,
- podjęcie działań mających na celu usprawnienia i podniesienie jakości współpracy ze służbą zdrowia i prokuraturą,
- rzetelne rozpowszechnianie informacji mających na celu uświadamianie lokalnej społeczności w zakresie przemocy,
- występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo znęcania się nad rodziną w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie

- udostępnianie osobom doznającym przemocy poradnictwa prawnego i wsparcia psychologicznego,
- umożliwienie rodzinom w kryzysie wsparcia prawnego, psychologicznego i terapeutycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego,
- udzielanie wsparcia finansowego w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2014 r. (z póź.zm.)
- podejmowanie działań interwencyjnych,

- realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego przy współpracy Poradni Leczenia Uzależnień,
- prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy,
- udzielanie wsparcia w miarę potrzeb i możliwości w formie asystenta rodziny,
- podejmowanie działań w celach pozyskania środków umożliwiających zatrudnianie specjalistów (terapeutów, mediatora),
- podejmowanie działań w celu pozyskania środków na stworzenie ośrodka wsparcia/mieszkania chronionego dla osób doznających przemocy,
- włączenie się do Ogólnoswiatowej Kampanii „Biała Wstążka” w ramach której będzie kontynuowany autorski projekt socjalny pt. „**Mój bezpieczny świat**” oraz **Marsz Przeciwko Przemocy**,
- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy,
- uczestniczenie i wspieranie działań związanych z prowadzeniem Szkoły dla Rodziców dla rodzin z trudnościami wychowawczymi,
- prowadzenie grup zabawowych dla dzieci do lat 3,
- opracowywanie nowych form wsparcia rodziny,
- umożliwianie pracownikom ośrodka podejmowania szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, innowacyjnych form pracy socjalnej,
- udostępnianie pracownikom fachowej literatury wpływającej na wzrost kompetencji,

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin,
- podejmowanie i rozpowszechnianie działań o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym w zakresie uzależnień i związanej z nimi przemocą domową,
- zakup ulotek, broszur, plakatów oraz innych materiałów edukacyjnych związanych z realizacją niniejszego programu,
- uczestniczenie w działaniach grup roboczych powoływanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- finansowanie szkoleń i kursów z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla członków ZI, Policji, pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów,
- współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej i innymi podmiotami na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc i uzależnienie,
- włączenie się do Ogólnoswiatowej Kampanii „Biała Wstążka” w ramach której będzie kontynuowany autorski projekt socjalny pt. „**Mój bezpieczny świat**” oraz **Marsz Przeciwko Przemocy**,
- aktualizowanie i udostępnianie informacji o podmiotach i organizacjach działających na rzecz osób uzależnionych.

4. Poradnia Leczenia Uzależnień

- diagnoza uzależnienia, oraz zjawiska przemocy w rodzinie,
- terapia osób uzależnionych od alkoholu i substancji zmieniających nastroj, które stosują przemoc wobec członków swoich rodzin,
- terapia osób uzależnionych od alkoholu i substancji zmieniających nastroj, które doświadczają przemocy w rodzinie,
- terapia osób współuzależnionych z uwzględnieniem zjawiska przemocy w rodzinie,

- treningi radzenia sobie ze złością, mające na celu ograniczenie zachowań agresywnych,
- psychoedukacja rodzin w zakresie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie.

5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

- zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w której występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny poprzez udzielenie schronienia w Hostelu
- prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

VIII. Ewaluacja programu.

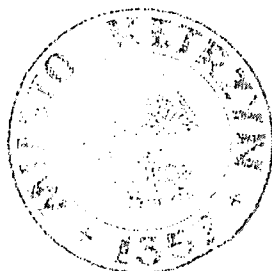
Ewaluacja programu oparta będzie na systematycznej sprawozdawczości, raz w roku.

Wskaźniki realizacji programu:

- liczba *Niebieskich Kart*
- liczba podjętych działań interwencyjnych,
- liczba udzielonych usług psychologicznych, prawnych i socjalnych w związku z przemocą,
- liczba sprawców objętych programem korekcyjno - edukacyjnym,
- liczba rodzin w których skutecznie przerwano stosowanie przemocy,
- liczba *Niebieskich Kart* sporządzonych przez służbę zdrowia,
- liczba osób stosujących przemoc odseparowanych od ofiar (wyroki pozbawienia wolności, eksmisje,)
- liczba osób doznających przemocy skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia i Punktu Interwencji Kryzysowej oraz otrzymanych lokali socjalnych lub mieszkań komunalnych przez ofiary.
- liczba i wykaz instytucji, służb i organizacji czynnie zaangażowanych realizacji Gminnego Programu,
- liczba materiałów informacyjnych w tym publikowanych w mediach,
- liczba działań skierowanych do społeczności lokalnej,
- liczba osób kończących dodatkowe szkolenia w zakresie wsparcia ofiar i sprawców przemocy.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu zostanie przedstawione Radzie Miasta do 30 marca 2017 roku.

Zespół Interdyscyplinarny zapoznał się z treścią GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA MIASTA KĘTRZYN NA ROK 2016 i zaopiniował pozytywnie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Ketrzynie
Dariusz Marek Duczek